

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мачиньова

ВІВТОРОК
7
ГРУДНЯ
1954 року
№ 32 (431)

Ціна 20 коп.

Наші народи впевнені у своїх силах, у своїх невичерпних ресурсах. Ніколи ще сили миру і соціалізму не були такі могутні і не були так згуртовані, як тепер. Всякі спроби напасти, розв'язати війну і порушити мирне життя наших народів зустрінуть нищівну відсіч. І тоді наші народи, спираючись на співчуття і підтримку інших народів, все зроблять для того, щоб знищити сили агресії і щоб восторжествувала наша справедлива справа,

ГАРЯЧЕ СХВАЛЕННЯ

3 грудня великий актовий зал ОДУ був заповнений людьми. Професорсько-викладацький колектив, студенти, аспіранти і адміністративно-технічний персонал університету зібрались, щоб висловити свою одностайну згоду з Декларацією урядів держав—учасниць Московської наради, зібрались для того, щоб виразити свої почуття — почуття радянської людини, громадянина, борця за міцний і довгий мир.

Мітинг відкрив секретар партійного бюро університету тов. Симоненко. Він надав слово завідувачу кафедрою філософії доценту Підгрушному для зачитання тексту Декларації.

Після ознайомлення з текстом Декларації слово надається професору Савчуку. Він говорить, що колектив Одеського державного університету разом з усім радянським народом і всім прогресивним людством гаряче вітає Декларацію і приєднується до неї. Ще не встигли загоїться рани другої світової війни, — продовжує проф. Савчук, — як англо-американські імперіалісти намагаються запалити вогонь нової війни. Але ще ніколи табір демократії і миру не був таким міцним, як зараз. І немає такої чорної сили в світі, яка б зламала могутність табору демократії і свободи. Професор Савчук закликає студентство ще тісніше згуртуватися навколо рідної Комуністичної партії і Радянського уряду.

Виступає завідувач кафедрою марксизму-ленінізму доц. Єфремов. Він підкреслює велике значення Московської наради у зв'язку з становищем, яке створилося зараз в Європі. Відхиляючи миролюбні пропозиції Радянського уряду про створення колективної безпеки в Європі, агресивні західноєвропейські держави на чолі з США прагнуть ратифікувати Лондонську та Паризькі угоди, що неминуче приведе до нової війни. Правлячі кола США і інших капіталістичних держав вважають, що прагнення до миру—ознака слабкості СРСР. Але таке твердження є лише свідченням обмеженості. Наш

народ не вперше піднімає свій голос на захист миру. У нас вистачить сили, щоб дати нищівну відсіч будь-якому агресору, але ми відстоюємо справу миру тому, що бажаємо щасливого життя для всіх людей.

Від польського землячества виступає студент IV курсу філологічного факультету Зигмунд Суйковський. Він каже, які незлічені страждання принесла польському народові гітлерівська навала. Зараз, коли при підтримці західних імперіалістів знов піднімає голову германський верхмат, ми, польські студенти, разом з своїм народом гаряче схвалюємо і підтримуємо Декларацію Московської наради. Друзі, — каже студент Суйковський, — наша дружба зараз міцна, як ніколи. Дружба миролюбних народів є запорукою їх непереможності. Студент Суйковський закликає всіх студентів ще впертіше оволодівати передовою радянською наукою.

На трибуні зав. кафедрою російської літератури доцент Збандуто. Вона каже, що Московська нарада заклікала миролюбні народи прийняти невідкладні заходи для забезпечення обороноздатності своїх країн. Наше завдання, — каже тов. Збандуто, — тримати порох сухим. Завдання радянських вчених ще більш зміцнювати духовну міць нашого народу в його боротьбі за праве діло.

Слово надається аспіранту кафедри української літератури тов. Фашенко. Декларація, — каже він, — виражає волю всіх чесних людей світу відстояти справу миру, не допустити третьої світової війни. Разом з тим, вона є пересторогою всім паліям нової війни. Якщо буде потрібно, миролюбні народи знайдуть сили для гідної відсічі агресорам.

Учасники загальноуніверситетського мітингу одностайно прийняли постанову, яка була зачитана тов. Збандутом. Вони гаряче схвалили Декларацію і заявили про свою рішучість самовіддано боротись за мир і дружбу між народами.

Молодим дорога в нас усюди

В Радянському союзі вже на кінець IV п'ятиріччя навчанням було охоплено 57 млн. чоловік, а в V п'ятиріччі обсяг капітальних вкладень на розвиток освіти, ріст наукових і культурних закладів збільшено на 50%. Виконуючи історичні рішення XIX з'їзду КПРС, радянська школа і радянська педагогіка здійснює перехід до загального політехнічного навчання.

Кожного року, закінчуючи сесію, студенти роз'їжджаються на канікули. Але аудиторії не пустіють. Знову лунає голос лектора, десятки голів схилиються над конспектами. Це йде навчання заочного відділу. Стисло, але виразно говориться в

директивах XIX з'їзду партії. «Враховуючи зростаюче прагнення дорослого населення до підвищення своєї освіти, забезпечити дальший розвиток заочних і вечірніх шкіл для навчання трудящих громадян без відриву від виробництва».

Так, «громадяни СРСР мають право на освіту». Воно, це право, проведене, матеріально втілене в нашій Радянській державі. А за прикладом нашої країни впевнено йдуть країни народної демократії.

Я з вдячністю думаю про великий закон, який дав мені право і можливість закінчити університет і вступити до аспірантури.

В. ХУДОЛЕВ,

ПІД СОНЦЕМ РАДЯНСЬКОЇ КОНСТИТУЦІЇ

ВЕЛИКИЙ ЗАКОН

Вісімнадцять років назад, 5 грудня 1936 року VIII з'їзд Рад затвердив Конституцію Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Радянська Конституція відобразила завоювання Великої Жовтневої соціалістичної революції, записала на своїх сторінках перемоги соціалізму у нашій країні і тим самим закріпила за трудящими нашої Батьківщини великі права на труд, на відпочинок, на освіту, на матеріальне забезпечення в старості, надала їм право обирати і бути обраними в органи державної влади. Це — єдина в світі конституція, що надала такі широкі права народу. Ось чому наш народ з гордістю вважає свою Конституцію найдемократичнішою конституцією в світі.

Вісімнадцять років радянський народ працює і бореться під переможним прапором Радянської Конституції. Важкі це були роки — роки самовідданої праці і героїчної боротьби за свободу і незалежність нашої Батьківщини, роки відбудови зруйнованого війною народного господарства. Але з усіх цих важких випробувань радянський народ вийшов з честю.

Під сонцем Радянської Конституції, у дружньому співробітництві працює багатонаціональна сім'я радянських народів. Під її цілющим промінням розквітла і Радянська Україна. Збулася одвічна мрія українського народу про воз'єднання у єдиній українській державі всіх українських земель. В цьому український народ ба-

чить передусім завоювання соціалізму, записані в Конституції. Цим він зобов'язаний великому російському народу, народові — визволителю.

Конституція Союзу Радянських соціалістичних республік надала рівні права усім націям і народностям, які живуть у Радянському Союзі. Досить сказати, що тільки в нашому університеті вчать представники 19 національностей з усіх кінців Радянського Союзу.

Під прапором Конституції СРСР народ Радянської України, як і народи інших братніх республік, іде до виборів у народні суди, які стануть новою демонстрацією сил радянської демократії і морально-політичної єдності.

ВИДАТНИЙ ДЕНЬ У МОЄМУ ЖИТТІ

19 грудня 1954 року — день виборів народних судів — важлива подія в житті нашої радянської країни. В цей день грудневим морозним ранком, опорошені легким сніжком, люди всієї нашої неосяжної Батьківщини будуть поспішати на свій агітпункт, освітлений багатьма вогнями. Звідти будуть доноситися звуки життєрадісних пісень, мелодій. Вони поспішають віддати свої голоси за найдостойніших і найкращих синів і дочок нашої Вітчизни, за найсправедливіший в світі народний суд. В такий знаменний день співає душа... Таким уявляю я день виборів...

Наш радянський суд — це справді народний, демократичний суд, який виконує волю

народу, виражену в законах, і судді вибираються самим народом. Невтомна діяльність наших суддів проходить при активній підтримці самих трудящих. Радянський суд охороняє права громадян СРСР, захищає інтереси держави і кожної людини, береже і зміцнює соціалістичну власність, здійснює політику нашого мудрого керівника і організатора — Комуністичної партії.

Радянський суддя повинен бути чесним і сміливим, принциповим і енергійним, повинен бути людиною великого та гарячого серця — такого просторого, щоб у ньому хватало місця для всіх радянських людей. Ось чому тепер на зборах, присвячених висуванню кандидатур у

народні суди, пропонуються кращі люди країни.

Цей день я чекаю з особливою радістю і, разом з тим, з глибоким хвилюванням. Перший раз у своєму житті мені доведеться голосувати разом з багатомільйонним радянським народом, віддати свій голос за дальший розквіт і зміцнення любимої держави, за ясне та багате життя нашої трудової країни, за мир на землі, за радісне майбутнє, за торжество великих ідей комунізму, зоря якого вже встає на горизонті, за партію, яка дала нам силу в боротьбі, яка завжди вела й веде тільки вперед, тільки до перемог.

ПРЕСІЧ Р.

В РЯДАХ ТРУДІВНИКІВ

Мені 72 роки. Як до революції, так і після революції мною прожито достатньо років для того, щоб мати можливість уявити ту величезну різницю, яка глибокою пропастью лежить між життям, прожитим до революції, і теперішнім.

Коротко розповім за своє життя, подібно до долі мільйонів літніх радянських людей.

Мати моя змолоду працювала пралею, заробляла гроші на поденщині. Батько виконував різні роботи на консервній фабриці. Мене ж вирішили вчити. Та рішення — ще не дійсність. Розпочате навчання було перерване. Захворіла, знесилена роботою, мати. Дванадцятирічною дівчиною я пішла працювати на ту ж фабрику,

де працював і мій батько. В тяжкій поденній праці на фабриці проходило дитинство, проходила молодість. Тяжко було добувати гроші на існування, не говорячи вже про те, що не було можливості створити нормальні умови для хворої любимої матері. Вона ж, розбита паралічем, вигнана «господарями», на яких працювала, пролежала в постелі 24 роки.

...Прийшла революція. В життя ввійшла радість, веселощі, сміх.

І тепер, коли я дивлюсь на юнака чи дівчину, що схилившись над книгою, старанно щось вивчають, або весело крокують по вулицях міста, серце моє наповнюється радістю. І мій син, отак як цей юнак, має

змогу вчитися, так же, як він, мов хазяїн, крокує по вулицях міста. Мій син інженер, я щаслива і радію за нього, за себе.

Пригадуючи ж долю старих людей дореволюційної Росії, думаю: не така наша доля. За нас дбає партія, уряд, Радянська Конституція дала нам право на матеріальне забезпечення в старості.

Зараз у мене такі роки, що можна, як кажуть, і відпочити. З 1932 року я одержую пенсію. Але хочеться працювати, хочеться бути в рядах трудівників, в рядах людей, які вміють цінити труд і шанувати старість.

НІКУЛІНА Є. І.

ПАРТІЙНЕ ЖИТТЯ

Глибокими знаннями зустрінемо
екзаменаційну сесію

1 грудня ц. р. відбулися відкриті партійні збори, присвячені ходу підготовки до зимової екзаменаційної сесії. З доповіддю по цьому питанню виступив проректор по навчальній частині С. М. Ковбасюк.

Екзаменаційна сесія, — говорить доповідач, — є важливою подією в житті факультетів. Вона підводить підсумки роботи студентів над вивченням програмового матеріалу, а також буде свідченням рівня учбової та наукової роботи професорсько-викладацького складу. Літня екзаменаційна сесія показала зростаючі знання з суспільних та спеціальних наук. Проте в нас є ще недоліки. Під час літньої сесії 60 студентів одержали незадовільні оцінки. Цей факт викликає тривогу і зобов'язує нас боротись за глибоке засвоєння програмового матеріалу. Ми повинні всім студентам роз'яснити положення про курсові та перевідні екзамені, яке вимагає покінчити з лібералізмом, підвищити вимогливість до студентів.

В нашому університеті вже розпочали підготовку до екзаменів. Деканати склали вже розклади заліків та екзаменів, врахувавши побажання студентів. Велика кількість викладачів проводить колоквіуми, систематично дає консультації, допомагає студентам організувати свій робочий день, звертає увагу на самостійну роботу студентів.

Важливим завданням партійних та комсомольських організацій є боротьба за своєчасне складання заліків. Не можна миритися з фактами, коли деякі студенти затягують складання заліків, погано готуються до них. Потрібно роз'яснити студентам, що заліки з суспільних наук складаються в період екзаменаційної сесії.

Кожний викладач, готуючись до екзаменаційної сесії, повинен скласти екзаменаційні квитки, детально продумавши кожне питання програми. Слід на кафедрах обговорити методику проведення екзаменів. Потрібно б поговорити з приводу постановки додаткових питань, використання наглядних посібників.

Успішно провести екзаменаційну сесію ми можемо тільки тоді, коли ліквідуємо академічну заборгованість. У нас ще 7 студентів мають заборгованість: Глебов — геолого-географічний факультет, Хвостанцев — фізико-математичний факультет та інші. 10 студентів не здали різниці, перебівши із заочного відділу чи з інших університетів. Так, студентка історичного факультету Чернова вже три роки має заборгованість з української мови.

Під час минулої екзаменаційної сесії в нас було багато фактів перздачі екзаменів на вищі оцінки. На це нам вказало Міністерство, і з цим ми повинні покінчити.

Хто ж одержує погані оцінки? Ті студенти, що не відвідують занять. А з відвідуванням лекцій у нас тривожний стан. У вересні відвідування лекцій становило 98,6 процентів, в жовтні — 96,8. Погане відвідування на хімічному факультеті. В минулому році на факультеті відвідування становило 91 процент. Не краща справа з відвідуванням і тепер.

Готуючись до екзаменів, потрібно обговорити методику проведення колоквіумів. Деякі товариші колоквіуми проводять, як екзамен. Так, т. Дмитрашко викликала по 4 студентів і дала їм білет, тов. Кіро колоквіум проводив до першої години ночі. Це перекучення, і з ним потрібно покінчити.

Далі доповідач говорить про завдання комсомольських та партійних організацій під час підготовки до екзаменів. Ще не всі парторганізації провели відповідну роботу. Так, на філологічному та біологічному факультетах ще цього питання не слухали ні на партбюро, ні на партійних зборах.

Тов. Ковбасюк говорить про необхідність поліпшення побутових умов студентів.

Вся наша робота, — говорить на закінчення доповіді тов. Ковбасюк, — повинна бути спрямована на успіш-

не проведення зимової екзаменаційної сесії.

Після доповіді розгорнулись цікаві дебати. Перше слово бере доцент Петряев.

В підготовці до екзаменів, — говорить тов. Петряев, — у нас є деякі успіхи. Але не про них я хочу говорити, я хочу зупинитись на недоліках.

Так, у нас на кафедрі після перевірки виконання учбових планів та програм виявлено, що окремі викладачі, виконуючи план по кількості годин, не подають студентам всього необхідного матеріалу, у інших, навпаки, становище протилежне. А доцент Алексеев-Попов не встигає зробити ні того, ні другого. Ось чому кафедра визнала необхідним додати йому зайві години (!).

На кафедрі було обговорено результати педагогічної практики студентів. Ці результати свідчать про те, що у нас є ще такі студенти, яких не можна випускати з університету з дипломом, тому що вони не підготовлені до важливої справи виховання молодого покоління в школі. Це, в першу чергу, студентка Карасьова (V курс історичного факультету). В оцінці знань студентки Карасьової на молодших курсах, безумовно, мав місце лібералізм. В наших бібліотеках, — продовжує доцент Петряев, — дуже мало матеріалів з історії Австро-Угорщини, Німеччини та інших країн, і тому дуже багато в справі вивчення історії цих країн залежить від викладачів та організованої роботи кабінетів. На жаль, у нас дуже погано працюють кабінети загальної та стародавньої історії.

Вкрай незадовільне становище на кафедрі з географічними та історичними картами, діаграмами, таблицями та іншими наочними приладами. Студенти дуже погано відвідують консультації. Вони занадто переважані різного роду зборами та завданнями. Треба вже зараз звільнити їх від всяких зборів, щоб вони мали змогу краще підготуватись до зимової екзаменаційної сесії.

Секретар комітету комсомолу тов. Богатський зупинився в своєму виступі на завданнях комсомольської організації в боротьбі за успішне складання заліків та екзаменів під час зимової сесії. Комітет комсомолу, — сказав він, — вже давно почав проведення групових та курсових зборів з порядком денним про підготовку до сесії. Всі ці збори треба провести так, щоб в центрі уваги стояв кожний окремий студент, щоб були розглянуті всі питання, які заважають успішному навчанню. Особливу увагу, — продовжував тов. Богатський, — треба приділити студентам перших курсів. Колоквіуми показали, що не всі студенти перших курсів працюють успішно. Незадовільні знання з основ марксизму-ленізму у студента I курсу хімічного факультету Щербаківа; багато незадовільних оцінок з математичного аналізу у студентів I курсу фізико-математичного факультету. Але комсомольські групи цих курсів проходять мимо подібних фактів. За останній час спостерігається збільшення пропусків лекцій без поважних причин на хімічному факультеті (секретар комсомольського бюро Кисіль) та на історичному факультеті (секретар Мошняга). Тільки лібералізмом можна пояснити той факт, що до цього часу в рядах студентів знаходяться студентка хімічного факультету Продаєвич, студентка філологічного факультету Поворознюк, студент біологічного факультету Ногай, студентка історичного факультету Карасьова та деякі інші, які з року в рік мають незадовільні оцінки.

Далі тов. Богатський зупинився на роботі господарської частини університету, яка дуже погано дбає про умови життя та роботи студентів.

Доцент Мірак'ян розповів зборам про підготовку до зимової сесії на кафедрі математичного аналізу, якою він керує. Уже з перших днів, — сказав він, — ми особливу увагу приділяємо студентам I курсу, працюємо майже з кожним окремо, щоб

допомогти їм уяснити вимоги програмового матеріалу вузу. Це дуже кропітка робота, тому що на I курсі у нас навчається 200 чоловік. Під час колоквіумів я з своїми асистентами мали розмову з кожним студентом окремо. Було виявлено, що досить велика кількість студентів I курсу (майже 25%) мають недостатню підготовку. Це серйозний сигнал. Але ми прикладемо всіх зусиль, щоб як можна краще підготувати студентів до зимової сесії, не допускаючи при цьому лібералізму в оцінці знань, не знижуючи рівня наших вимог.

Наприкінці свого виступу доцент Мірак'ян зупинився на роботі наших буфетів та їдальні, говорив про те, щоб на період сесії особливо чітко працювали ці установи та було б розширено їх асортимент. Студент історичного факультету Казанцев, говорячи про підсумки педагогічної практики студентів факультету, відмічав, що треба збільшити строк педпрактики в школі.

Проф. Файтельберг говорив про стан підготовки до заліків та іспитів на біологічному факультеті.

В зв'язку з наступною сесією, — сказав він, — на біологічному факультеті було вжито ряд організаційних заходів. Але багато ще залишилось зробити. Деякі студенти I курсу вже виявили свою неспроможність на практичних заняттях і колоквіумах з дисциплін, що викладаються на кафедрі фізіології людини і тварин. Їм слід підтягнутися, а громадські організації факультету повинні надати їм велику допомогу.

Курсові роботи на біологічному факультеті мають експериментальний характер. Це, безсумнівно, позитивний факт. Але це не значить, що строки виконання курсових робіт повинні затягуватись. Слід подбати про те, щоб курсові роботи виконувались вчасно.

Ще раз треба згадати про безпорадність і безвідповідальність нашої господарської частини. Хоч і багато було дебатів з цього приводу, але опалення приміщень кафедри фізіології людини і тварин досі не налагоджено.

Про підготовку до сесії на філологічному факультеті говорить студентка Одоховська.

Комсомольська організація філологічного факультету вживає необхідних заходів для того, щоб якнайкраще провести екзаменаційну сесію, — сказала вона. Особливу увагу було звернуто на студентів I курсу. Перевіркою виявлено, що багато студентів I курсу погано відвідують семінари з суспільних дисциплін, не готуються до семінарів систематично, протягом всього тижня, а намагаються охопити весь матеріал протягом кількох годин. Серед студентів була проведена роз'яснювальна робота, і недолік цей було ліквідовано.

Комсомольська організація вчасно підняла питання про погану підготовку студентів 5 курсу до екзамену з історії філософії. Звіт комсомольців, студентів 5 курсу, про їх підготовку буде слухатись на найближчому засіданні КСМ бюро.

Недоліком комсомольської роботи слід вважати те, що багато членів КСМ бюро курсів і факультету цікавляться тільки своїми секторами і не займаються повсякденною роботою в тих групах, де вони навчаються.

Студент геолого-географічного факультету Кофф зупинився на недоліках роботи факультету в зв'язку з новою спеціалізацією і з переходом на нові плани. Особливу увагу в своєму виступі він приділив питанню про створення експериментальної бази для проведення практичних робіт.

Всього на зборах виступило 10 чоловік. Відкриті партійні збори прийняли розгорнуте рішення, спрямоване на усунення недоліків у роботі та успішне проведення зимової заліково-екзаменаційної сесії.

Про моральне обличчя молоді
радянської людини

16 листопада відбулися відкриті комсомольські збори філологічного факультету на тему: «Моральне обличчя молоді радянської людини». Із змістовною і цікавою доповіддю виступила студентка IV курсу російського відділу Моралевич.

Наші збори, — говорить Моралевич, — проходять в період, коли весь радянський народ з великим патріотичним піднесенням виконує історичні рішення Центрального Комітету партії та Радянського уряду. В великій боротьбі за побудову комуністичного суспільства видатна роль належить комсомолу — передовій радянській молоді. Сотні, тисячі комсомольців відгукнулись на заклик партії та уряду про освоєння цілинних та перелогових земель, молодь багато попрацювала в справі піднесення продуктивності сільського господарства, виробництва в масовій кількості товарів широкого вжитку.

Саме тут, в праці, розкривається прекрасне моральне обличчя радянської людини.

В Радянській країні, вільній від гніту та експлуатації, людина виростає на весь зріст. Наше суспільство розвивається як співдружність людей, об'єднаних спільними ідеями і прагненнями.

Ми живемо великим студентським колективом. Може ніхто з нас ще не робив подвигів, але той, хто навчається зараз, хто гартує свою волю і вірить в свої сили, хто чесно працює, той завжди може стати героєм, той справжній комуніст і комсомолец.

В справжнього комсомольця особисті переживання завжди носять підпорядкований характер, — говорив М. І. Калінін. Характер молоді радянської людини добре передав поет Грибачов у збірці «Моему сердцю». Він писав:

На усталість жалобой моею,
Выходом из строя хоть на миг,
Огорчить друзей своих не смею
И врагов порадовать своих.

Цікава секція

22 листопада відбулась звітно-виборна конференція туристської секції ОДУ. У звітній доповіді голова туристського бюро тов. Лозовик (V курс біофаку) розповіла про роботу секції у минулому учбовому році.

Туристська секція значно зміцніла і стала однією з найбільших й найсильніших секцій у нашому місті. 42 чоловіки одержали значки «Турист СРСР», 22 — виконали норму 3-го розряду, 6 — 2-го, один чоловік — норму 1-го розряду та один — норму майстра спорту.

Під час зимових канікул туристи приймали участь у походах по Підмосков'ю, Карелії та Комі АРСР.

Влітку наші туристи побували у Кримських горах, у горах Кавказу та Алтаю.

Секцією було проведено кілька походів у вихідні дні, про-

Значит бейся, сколько можешь
биться.

А когда почувствуешь беду,
Не проси меня остановиться,
Можешь разрываться на ходу.

Доповідач говорить про кращих людей факультету, зразкових товаришів і комсомольців, таких як Шелестова Л., Запорощенко Г., Найдман та ін.

Але буває, що в нашому колективі проявляються ще пережитки минулого. Індивідуалізм все ще живе і діє, він проявляється в міщанському честолюбстві, в прагненні вискочити на помітне місце.

Зустрічаються в нас ще й егоїсти, які живуть в собі і для себе. Придивіться до студентів II курсу — Сизько Т., Рябоконе Г., Пахомової А. Тільки прозвонить дзвоник з лекцій — вони зникають, як дим. Не побачите їх ні на вечорах, ні на диспутах, ні на гуртках. Це люди, які замкнулися в собі і своє особисте ставлять на перший план.

Звільнений труд в нас став справою честі, доблесті і героїзму. Чесне відношення до праці — це одна із сторін високої моралі радянської людини.

У нас на факультеті багато добрих студентів, які є прикладом і в поведінці, і в навчанні. Це такі студенти, як Мологиа, Головка, Морозова, Лантухова та інші. Ці люди цікавляться всіма літературними новинками, музикою і театром. Головне, що ці люди ростуть з кожним днем. Проте ще не всі студенти з такою відповідальністю ставляться до праці. Буває багато пропусків лекцій. Наприклад, на II курсі укр. відділу все зростають пропуски лекцій студентами Балан С., Кудас Л., Рябчун Н. Їх рідко бачить викладач на лекції. Ці люди не розуміють, чого вони прийшли в університет.

Комсомольські збори пройшли на високому рівні, при великій активності студентів.

МОЛЧАНСЬКА, студентка
II курсу філфаку.

входились семінари по турмінімуму.

На конференції було обрано нове бюро секції у складі 6 чоловік (по числу факультетів).

Стеценко (II курс істфаку) — голова бюро, Космінська (III курс біофаку), Малий (II курс геолого-географічного факультету), Нездатна (IV курс хімічного факультету) та інші.

У цьому році намічено провести зимовий похід по Підмосков'ю (для новичків) та прийняти участь у зльоті туристів на Карпатах. Кожну роботу будуть проводити семінари по турмінімуму. Бажаючі приймати участь у походах та у роботі секції повинні подати заяву членам туристського бюро по факультетах.

НЕЗДАТНА М., студ. IV курсу
хімфаку.

ОДОХОВСЬКА І., студ. II курсу
філфаку.

В тот год бесновалась стихия,
Над Таврией плыл черный дым.
В тот год защищала Россия
От армий захватчиков Крым.

У самого выхода в море
(Затем, чтоб враги не вошли)
Матросы, темнея от горя,
Топили свои корабли.

Десятками ядер изрытый,
Зажатый в кольце англичан,
Обильною кровью политый
Сражался Малахов Курган.

Здесь турок от ярости плакал,
Здесь Кошка в разведку ходил,
Отсюда в лихие атаки
Нахимов матросов водил.

Нередко захватчикам снится
По памяти прошлых веков:
Бесстрашные русские лица
И сила трехгранных штыков...

...Но черные силы не дремлют,
Им в пользу урок не пошел,
И снова на Крымскую землю
С мечем чужеземец пришел.

Но вскоре сквозь бури и штормы,
С пехотой морской на борту,
На берег истерзанный горный
Эскадры эсминцев идут.

Не долго бандитам и ворам
Хозяинчат в нашем Крыму,
Не смеет разбойничья свора
В земле нашей сеять чуму.

С кипящей волной перекатной,
Соленой закалкой крепки,
В распахнутых черных бушлатах
В атаку идут моряки.

Спокойное мужество в лицах,
Уверен и тверд каждый шаг,
И стелется гордою птицей
Над ними пылающий стяг.

Он реял в боях под Элистой,
Алел в сталинградской степи,
И жмутся от страха фашисты
В бетонные норы свои.

За семьи, лишённые крова,
За город, лежащий в золе,
Не скрывается от мести суровой
Захватчикам в Крымской земле...

...На третьи сутки стихали
Раскаты последних боев,
Но долго еще догорали
Остатки немецких судов.

Настигнуты вышешю мерой,
На узкой косе Херсонес
Лежат палачи-офицеры
Гестапо и группы СС.

Зеленые, цвета лягушек,
Швыряет их трупы прибой,
И моет их черные души
Седой черноморской волной.

Шумят олеандры над морем,
В цветах весь Малахов Курган,
И вновь белокаменный город
Стоит на крутых берегах.

Над рейдом колышется тополь,
Проходят линкоры вдали,
И гордо стоит Севастополь
На страже Советской земли.

Вл. КИПЯТКОВ.

ВЧЕНИЙ ГЕОГРАФ

Олексій Андрійович Тілло—доктор фізичної географії Одеського (Новоросійського) університету.

В архівах Ради Новоросійського університету за 1892 р. збереглася справа № 1 на 49 аркушах про О. А. Тілло: «Про возведення в ступінь доктора фізичної географії».

19 лютого 1892 р. фізико-математичний факультет Новоросійського університету звернувся до Ради університету з листом за № 115: «Заслухавши на зборах своїх від 17 лютого прикладену при цьому пропозицію проф. Клосовського з 12-ма листами, фізико-математичний факультет порушує клопотання перед Радою про возведення генерал-майора О. А. Тілло в ступінь доктора фізичної географії. Далі на 14 аркушах за підписом Олександра Вікентійовича Клосовського поміщена записка, в якій автор відмічає, що «в минулому 1891 році закінчилося 25-річчя наукової діяльності в галузі фізичного землезнавства начальника робіт по зведенню нівелювань Європейської Росії Генерального штабу генерал-майора Олексія Андрійовича Тілло».

Професор Клосовський детально перерахував всі етапи службового поприща О. А. Тілло, підкреслюючи, що «всього на протязі 25 років надруковано і видано 65 назв більш великих творів, а також багато малих статей і заміток. Роботи Тілло високо цінуються вченому світі. Достить сказати, що Тілло є головним у відділі математичної географії Російського Географічного товариства, одержав Макарієвську премію, вибраний членом французького товариства топографії і інш.».

Всі праці Тілло Клосовський групує на 3 серії: гінеометрію, метеорологію і земний магнетизм, тому що саме ці роботи поставили його на першорядне положення серед ряду європейських вчених. Перелічених праць цілком досить для того, щоб показати, наскільки високими є наукові заслуги Тілло в галузі орографії в Росії. Видані ним дослідження, що вимагали масу роботи і сил, складають зведене в єдине ціле джерело по орографії Росії і необхідний довідковий посібник як для вченого, так і для практичного діяча».

О. В. Клосовський окремо зупиняється на капітальній роботі Тілло в галузі метеорології: «Розподіл атмосферного тиску на просторі Російської імперії і азіатського материка на основі спостережень з 1836 р. по 1885 р.» За виразом професора Клосовського, «книга складалася на основі величезного спостережуваного матеріалу, який вимагав невимірних зусиль для його вихування і контролю».

Що нового вніс в науку Тілло?

1. Карти ізодар як різних, так і місячних, відповідно дійсному стану спостережуваного матеріалу.

2. Вказання тих шляхів, по яких проходить поступове переміщення так званих піврічних і місячних циклонів і антициклонів. Визначення центрів енергії тиску.

3. Дослідження ходу і географічного розподілу крайніх відхилень тиску і т. д.

4. Зіставлення як для середніх, так і для крайнього ходу і географічного розподілу тиску і температури.

5. Констатування і практичне вживання фактів про рівномірний розподіл тиску в червні і липні на просторі Російської імперії.

Детальне висвітлення робіт О. А. Тілло в галузі гінеометрії і земного магнетизму дано в статті академіка Л. С. Берга, присвяченій О. А. Тілло. (Известия Всерос. Геогр. О-ва, т. 82, вип. 2, 1950 р.).

Слід лише згадати, що Макарієвська премія в 1000 крб. була присуджена Тілло за «початкові ще роботи з гінеометрії, тобто за Атласи профілів і карту висот».

Проф. Клосовський підкреслює, що «гінеометрична карта Росії склала епоху російської гінеометрії, тому що гінеометрична карта Тілло складена, по-перше, на основі суворої наукової критики колосального матеріалу, по-друге, вона радикально змінила погляд наш на орографію величезного простору Європейської Росії, по-третє, вона має велике значення для геології, географії, геофізики і т. д.».

Дослідженнями із земного магнетизму О. А. Тілло є, на думку професора Клосовського, гідним кандидатом приват-доцента Казанського університету Смирнова. Проф. Клосовський перепровадив свою записку кращим вченим нашої країни, і на неї без затримки прийшли відгуки.

В справі є листи (в оригіналі і копіях) Л. Семьонова, професора Петербурзького університету, Воейкова, професора Докучаєва, відомих вже тоді геологів Мушкетова і члена Академії наук і голови Грінчового комітету Карпинського, професора географії Анучина, начальника військово-топографічного відділу Головного штабу Стебницького, проф. Петрі, професора Харківського університету Краснова і Пільникова і проф. Казанського університету Штукенберга.

Ім'я О. А. Тілло по праву стоїть поряд з іменами видатних вчених нашої Батьківщини і користується повагою серед вчених всього світу.

О. О. МИШАКОВ.

Героїчна оборона Севастополя в радянській художній літературі

(Закінчення)

Тема героїчної оборони Севастополя найбільш широко поставлена в творчості кращого мариніста радянської художньої літератури Леоніда Соболева. Всі твори Соболева, починаючи від невеличких новел і до великого роману про російський військово-морський флот кінця першої світової війни «Капітальний ремонт», пов'язані з морем, з подвигами моряків.

Життя моряків знайшло яскраве відображення в нарисах і оповіданнях, зібраних у відомій збірці «Морська душа». Кращі твори цієї збірки присвячені змалюванню героїчної боротьби радянських моряків у роки Великої Вітчизняної війни.

Соболев був свідком незабутніх подій героїчної оборони Одеси і Севастополя. Невипадково розділ, що відбиває реальні факти цієї оборони, найяскравішим у книзі «З фронтних записів». В цих нарисах овіяні легендарною славою захисники міста-фортеці Севастополя показані в найбільшій напруженості духовних сил.

Тема Севастополя в творчості Соболева—це утвердження тих прекрасних традицій, які запобігала радянській літературі класична російська література, зокрема «Севастопольські оповідання» Толстого. Як і Л. М. Толстой, Соболев показує, що джерелом героїзму і небаченої відваги захисників міста була їх любов до Вітчизни.

Розповідаючи про героїчний захист старого укріплення («В старому рavelіні»), Соболев підкреслює, що події цієї доблесної боротьби відбуваються саме у фортеці, яку будували герої першої оборони Севастополя.

З властивою йому стислістю розповіді, начебто ставлячи завдання фіксації самого факту, письменник говорить про безприкладний героїзм захисників форту. Радянські моряки залишалися на своїх місцях навіть тоді, коли величезні стіни фортеці перетворювалися на порох.

Соболев не дає ескізних зарисовок хоч би кількох груп з числа 74 захисників старої фортеці. Цим він досягає передачі спаяності цілого колективу, який самовіддано веде боротьбу.

Окремі епізоди, деталі не порушують монолітності загальної картини. Ставлячи перед собою завдання відображення масового героїзму, Соболев самим сюжетом нарисів, їх конкретним, цілком реальним змістом створює уявлення про масовий героїзм.

Нариси, що увійшли до збірки «Морська душа», в більшості випадків будувалися на конкретному матеріалі, імена їх героїв відомі серед захисників Севастополя. Це збільшує переконливість оповідань і нарисів Соболева. Письменник бере факти великої драматичної напруженості, не прикрашає їх, а показує в натуральному вигляді, розрахову-

ючи на силу емоційного впливу самого факту.

В цьому відношенні характерний його невеличкий нарис «Остання доповідь». Шомиті ризкуючи життям, командир і рульовий катера роблять спроби провести своє судно по вузькій річці, з обох берегів якої на нього спрямований артилерійський та мінометний вогонь. Письменник не знайомить нас з переживаннями героїв, не показує читачам ходу їх думки. Для Соболева важливий перш за все факт, вчинок, який і служить основним засобом характеристики героїв.

Смертельно поранений рульовий, не маючи сил для повторення команди, холонучими руками продовжував керувати стерном. Кінець-кінцем сили повністю залишили його, і він слабким голосом в останній раз доповів своєму командирові: «Керувати більше не можу». Коли його підвели, він був мертвий, нога була розтрощена осколками, і вся палуба біля штурвалу залита кров'ю,—читаємо ми в нарисі.

Підкреслюючи реальність факту, Соболев закінчує свій нарис короткою інформаційною довідкою: «Це було на катері ОЗУ. Рульовим її був старшина другої статті Шербаха, чорноморський моряк».

В основі невеличкого етюду «І міномет бив» лежить випадок, який стався в розвідці під Севастополем. Троє червонофлотців-розвідників, які виконали своє завдання, скористалися фашистським мінометом, який залишився без прислуги. Навіть коли на них посипалися снаряди і міни, бійці продовжували обстрілювати німців, доки до їх окопів не підійшли червонофлотці.

Соболев підкреслює надзвичайну скромність своїх героїв. Здійснюючи надзвичайні подвиги, моряки не бачать нічого особливого у своїх вчинках. Вони вважають свої вчинки цілком природними, такими, які тільки й можливі в даних умовах.

Але письменник не усувається від оцінки великої мужності «морської душі». Оцінка дається устами захисників міста-героя, які знають ціну подвигу.

Навіть «бували в бувальцях» севастопольські бійці ахнули, побачивши трьох закривавлених моряків, які методично і наполегливо надсилали німцям міну за міною: один безногий, другий безрукий, третій до невпізнанності перемазаний кров'ю і землею.

Відбиваючи героїчну оборону Севастополя під час Великої Вітчизняної війни, Соболев не завжди обмежується короткими ескізними зарисовками. Для того, щоб показати героїчну душу радянського воїна-патріота, письменник застосовує прийом глибокого психологічного аналізу, виявляючи в цьому напрямку велику майстерність художника. Показовим у цьому відношенні є оповідання «Тримайтеся, старшина». Це майже єдиний твір Соболева, де герої зображені не в дії. Моряки-підводники підвозили пальне до Севастополя під час осади. До темряви їх лодка повинна була знаходитися на дні бухти, щоб не потрапити під вогонь ворожої авіації. Задихаючись від одуряючих бензинових випарів, втрачаючи свідомість, люди провели на дні моря 16 годин. Треба було виявити нелюдські зусилля волі, щоб вивести. З одного боку було усвідомлення всієї важливості своєї пове-

ділки, з другого—природні потреби людини, якій не вистачає повітря і яка знає, що треба лише зробити невеличкий рух—і лодка буде на поверхні води. Життєва правда тим більше вирає, що письменник не приховує від читача тих труднощів, які довелося пережити його героям.

Кожний з багатьох героїв «Морської душі» зберігає свою індивідуальність, хоч письменник і не дає широких портретних характеристик.

І незважаючи на велику кількість прізвиськ і епітетів, різниць віку, військових звань, особистих нахилів, перед нами завжди, по суті, один і той же... типовий герой», — пише В. Щербина в статті, присвяченій збірці «Морська душа».

Героїчна тема Севастополя є невичерпним джерелом розвитку художньої літератури. Багато вже зроблено в напрямку художнього відтворення патріотизму безсмертних героїв Севастополя, ще більше треба зробити.

Учасниця оборони Севастополя періоду Великої Вітчизняної війни кулеметниця Ніна Онілова берегла в своїй похідній сумці зошит, в якому був такий запис:

«Радянський Севастополь — це героїчна прекрасна тема Великої Вітчизняної війни. Коли говориш про нього, не вистачає ні слів, ні повітря, ні дихання. Сюди б Льва Толстого... Він прийде, наш Лев Толстой, і тричі прославить тебе, наш улюблений, незабутній, вічно наш Севастополь».

Л. В. БЕРЛОВСЬКА,
кандидат філологічних наук.

ВИСТУП НА ДИСПУТІ

Славний російський художник Микола Миколайович Ге говорив:

«Ні картини, ні мармур, ні полотно, ніякі зовнішні сторони мистецтва не дороги, а дорога та різниця, яка показана між тим, чим ми повинні бути, і тим, чим ми є».

В п'єсі Арбузова «Годы странствий» герої позбавлені авторських етикеток: «позитивний», «негативний» і т. д.

Людські характери показані у всій їх багатогранності, окремі образи, наприклад, образ Люсі Ведерникової і деякі інші, змальовані правдиво і переконливо.

В своїй п'єсі Арбузов показав процес становлення людських характерів. І часто це становлення проходить не по прямій, а по звивистій кривій, яка інколи веде не туди, куди слід.

П'єса «Годы странствий», на мій погляд, вигідно відрізняється від таких п'єс, як «Дорога мамочка», «Дочка прокурора» і т. д. Проте і ця п'єса викликає почуття незадоволення. Автор слабо передає своє відношення до подій, які відбуваються в п'єсі, до вчинків своїх героїв.

Зупинимося на образі Олександра Ведерникова—головного героя п'єси. Хто ж він такий, Олександр Ведерников?

Це—зверхогіст; за словами Галини, він «нічого не брав і не хотів давати». Він уже багато років не ходить до матері, яка живе в одному місті з ним. Він з дивною легкістю вибирає подругу життя. На щастя, йому повезло: він знайшов справжню, хорошу дівчину—Люсю. Взагалі, йому завжди везе. Він користується любов'ю і дружбою всіх оточуючих, а також любов'ю автора. Він розумний, талановитий, простий, він хоче бути самим собою. Але невже друзі Ведерникова можуть так легко ставитись до його пороків, які так ясно помітні? Не можуть. І цим порушена правда життя.

В п'єсі панує атмосфера ласкавого журчання.

В 1-й дії Лаврухін говорить про майбутні серйозні випробування, а також про те, щоб не прощати один одному недоліків. Ці красиві слова повисають в повітрі.

Деякі вважають, що вже самим протиставленням недоліків характеру Ведерникова позитивним сторонам

його друзів автор плямує зло. Невірно. Автор повинен сказати про своє відношення до пороків своїх героїв їх устами.

Мистецтво повинно бути максимально переконливим.

Лаврухін, розумна і волюва людина, протиставляється Ведерникову. І чому? Лаврухін в п'єсі веде лінію потурання. Це принижує образ позитивного героя. Позитивний герой не повинен бути ідеальним, але він не може грати і пасивну роль, не може робити ті чи інші вчинки під впливом настрою; його якості—розум, воля, рішучість—повинні розкритися в боротьбі. А Лаврухін уступає Ведерникову наречену, місце в інституті. Сам же виїжджає у привабливий для всіх Нар'ян-Мар.

Чому ж нас учить поступок Лаврухіна?

Уступати дорогу талановитим небом, «званням кандидата не удостоєним»?

А ось Ведерников гладить руки Люсі: «Здравствуй, человек», через п'ять хвилин цілує Ольгу, пізніше заявляє, що він гідний. Вирішуючи важливу проблему в час війни, Ведерников працює сам: «К чорту, я не малое дитя, мне не нужно няньки!». «Я все решу сам».

Йому не потрібна слава. Це якийсь загадковий тип «зверхлоудини», «зверхогіста».

Арбузов одною рукою піднімає Ведерникова на п'єдестал великого таланту, а другою рукою зводить з п'єдесталу, вкладаючи в уста Шурки примітну фразу: «Эх, перестало мне везти...».

Праця в колективі, «неповна перемога», і Ведерников виїжджає на фронт. Перед від'їздом він пише в Борськ лист, в якому виявляється незвичайна ширість Ведерникова: ради себе, ради своїх почуттів він отрує життя жінці і кращому другу.

Дуже швидко, потрапивши на війну, він кається в своїх помилках, пороках і т. д.

Не вмотивованим мені здається і його повернення до Люсі. Може це почуття обов'язку? Ні. Це почуття виникло б раніш, ще до зустрічі з нею. Більш всього це порив. Такі люди, як Ведерников, зустрічаються, але автор повинен показати своє відношення до них, засудити негативні риси і підкреслити позитивні.

Артист Замберг вірно підкреслює деякі риси Ведерникова: і його коливання, незібраність, і його покровительське, неглибоке відношення до людей.

Разом з тим, Ведерников у виконанні Замберга не має типових рис, характерних тільки одному Ведерникову.

Лаврухін у виконанні артиста Кулешова більш індивідуальний, він по-своєму, «по-лаврухінському», курить, розмовляє, ходить по сцені, думає.

У Замберга ж є нахил до позування, до розрахунку на ефект, а це не характерно для Ведерникова.

Відхиляючись від змісту п'єси, хочу сказати, що Замберг дуже вдало грає у сценах військової обстановки: простий, зосереджений, переконливий.

Талановито передала образ Люсі артистка Енгель. Вона привабливіша всіх, індивідуальніша всіх в спектаклі.

Згадаємо сцену в Сибірі, коли Михайло прочитав Люсі лист Ведерникова.

«Ай-ай-ай»—тільки й промовила молода жінка, а яка неповторна трагічність в її голосі.

Уманська в ролі Люсі менш дохідливо грає у другій половині спектаклю.

Серйозні заперечення викликає трактовка образу Павлика артистами Стародубом і Колісниченко. Обидва артисти прагнуть до зовнішнього ефекту, вводячи Павлика легковажною людиною. Правда, це добра іронія, іронія особого роду, та мені здається, що Павлик у Арбузова не такий. Це хлопець скромний, сором'язливий, не зовсім впевнений в собі.

Невдалий у Арбузова і «бог тилу» Архипов.

Не відчувається в ньому партійний керівник «талант, согретый любовью к людям».

Є окремі недоліки і в режисурі.

Спірним здається настрої героїв у сцені читки газети, яку приніс Архипов. Незрозуміло, чи знали вони раніше про смерть Павлика. Примітивно вирішена режисурою останні картини. Складні драматичні конфлікти, які проходять на сцені, сприймаються, як каскад штучно зведених подій.

Г. Л. КОФФ, студент III курсу

ЛЕНІНГРАДСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Студентів Ленінградського університету відвідала делегація індійських вчених і студентів, яка гостює в СРСР. Делегацію очолює директор Мірутського інституту (м. Агра) професор Модан Мохан.

В Петровському залі Ленінградського університету був влаштований прийом на честь індійських гостей.

З привітальним словом до індійських гостей звернувся ректор Ленінградського університету професор А. Д. Олександров.

З індійської сторони виступили проф. Модан Мохан.

Прийом пройшов у дружній, теплій обстановці.

«Ленінградський університет».

Всчір пам'яті Антона Григоровича Рубінштейна

28 листопада в Будинку вчених відбувся концерт педагогів музичної школи-десятирічки ім. проф. Столярського, присвячений творчості А. Г. Рубінштейна.

У вступному слові тов. Свірський охарактеризував А. Г. Рубінштейна як великого художника, твори якого люблять і цінують радянські слухачі.

Концерт почався заключною сценою з опери «Демон» у виконанні народного артиста Каз. РСР Колтона та артистки Поліванової.

Демон Рубінштейна наділений, поряд з титанічною силою і могутністю, звичайними загальнолюдськими почуттями.

ВЕЛИКИЙ МУЗИКАНТ

(До 125-річчя з дня народження Антона Григоровича Рубінштейна)

28 листопада минуло 125 р. з дня народження видатного російського композитора, піаніста і музичного діяча Антона Григоровича Рубінштейна. Талант піаніста розвивався в ньому дуже рано. Коли Рубінштейну було 10 років, він уже приймав участь в концертах. Вже тоді він підкорив глядачів своєю грою. Видатне обдарування піаніста визнавали композитори Лист, Шопен, Шуман, Сен-Санс.

Відомий літературний і музичний критик В. Стасов згадував про один з концертів Рубінштейна: «Весь зал завмер, наступила секунда мовчання. Рубінштейн збирався, роздумував—ні один із присутніх навіть не дихав, не наче всі разом вмерли, і нікого немає в кімнаті. І тут раптом понеслися тихі, приємні звуки, наче з незримих душевних глибин, здалека. Одні були сумні, сповнені нескінченного суму, другі—здумливі, повні згадок і передчуттів». Його гра здалася Стасову «...незрівнянною, поетичною, глибокою, ніжною, граціозною, нескінченно натхненною».

Рубінштейн не визнавав у виконанні ніякої кустарщини. Він зміг примусити рояль співати, звучати, як оркестр. Йому була властива традиційна в російській музиці ніжність.

Основа рубінштейнівського підходу до музичного виконання виражена в його словах: «Відтворення—це друге творіння».

Виконавець, як твердив Рубінштейн, самостійно, творчо осмислює кожний виконуваний ним твір і не просто пасивно передає авторський задум, але збагачує його новими рисами.

З часу Антона Рубінштейна і його брата Миколи за російськими піаністами міцно затвердилась світова першість, яку нікому не уступали з тих пір російські і радянські піаністи.

Великі організаторські здібності і енергія Рубінштейна знайшли своє вираження в його музично-просвітительській діяльності. Він був одним із засновників Російського музичного товариства, метою якого було популяризувати твори російських і західноєвропейських композиторів.

А. Г. Рубінштейн організує цикл популярних концертів для широкої публіки, залучає до участі в цих концертах кращих артистів.

Він виступає з статтею «Про музику в Росії», в якій гаряче ратує за створення національної російської консерваторії.

В 1862 р. була відкрита перша російська консерваторія в Петербурзі, і очолює її Антон Рубінштейн.

Організація Російського музичного товариства і консерваторії в Петербурзі дала поштовх для виникнення подібних закладів в Москві, Києві, Харкові, Одесі.

Всю свою величезну енергію і майстерність прекрасного художника вкладає Рубінштейн в своє любиме дітище, сполучаючи в собі посаду керівника і викладача консерваторії.

Чайковський, який проходив у Рубінштейна музичну форму і інструментовку, каже: «Як учитель, він був незрівнянний. Він брався завжди без гучних фраз, але завжди строго відносився до своєї справи».

Однією із відмінних особливостей методики Рубінштейна було надзвичайно дбайливе, чуйне відношення до своїх учнів.

Рубінштейн прагнув розвинути творчу фантазію, виховати з них дійсних художників. В цьому—велика його заслуга як педагога.

Велика виконавча діяльність Рубінштейна перепліталась тісно з цікавою творчою працею. Рубінштейн є автором більше як 200 творів. Серед них 16 опер, 2 ораторії, 6 симфоній, ряд програмно-симфонічних творів, 5 концертів для фортепіано з оркестром, велика кількість чудових романсів.

В своїй праці Рубінштейн часто звертається до поезії Лермонтова.

Крім великої кількості романсів, написаних на поетичні тексти Лермонтова, Рубінштейном були також створені три опери.

Популярність і славу оперного композитора приносить Рубінштейну його опера «Демон».

Написана в 1871 р., опера була зустрінута в штики правлячими колами і пролежала в архівах більш як 3 роки. Тільки в 1874 р. після довгих чекань, почалися репетиції «Демона».

Перша вистава опери відбулася в 1875 р. Спектакль пройшов з великим успіхом, і з того часу цей твір є однією з самих популярних опер в Росії і за кордоном.

Значною подією в сценічному житті опери була постановка 22 жовтня 1879 р. на сцені Великого театру в Москві. Незабутній образ Демона створив Федір Іванович Шаляпін. Прекрасним творцем образу Снінодала був Леонід Віталійович Собінов.

Радянська музична культура, яка творчо розвиває кращі традиції оперної класики, по-новому оцінила і прекрасну оперу Рубінштейна.

З великим успіхом ставиться «Демон» на сцені наших оперних театрів, хвилюючи радянських слухачів правдивістю переживань діючих осіб. Їх горе і страждання підкреслюють всю жорстокість життєвих протиріч, які народжують гостротрагічний конфлікт «між пристрасністю, щедрістю людського почуття і свідомістю марносвітності боротьби проти насильства». (Асаф'єв).

Крім «Демона», Рубінштейн написав немалу кількість творів, які настільки значні за своїми художніми якостями, що не втратили свого значення до нашого часу. До цих творів можна віднести деякі симфонічні твори, романси, пісні: «Азра», «Ніч», «Персидські пісні» та інші, ряд фортепіанних мініатюр, четвертий фортепіанний концерт. Значення А. Г. Рубінштейна як музичного діяча велике. Його діяльність сприяла плідному розвитку вітчизняної музичної культури. Творчість Рубінштейна високо цінили Чайковський, Танеев, Скрябін, Рахманінов та інші видатні композитори.

Відмічаючи 125-річчя з дня народження А. Г. Рубінштейна, ми з вдячністю згадуємо організатора Петербурзької консерваторії і Російського музичного товариства, учителя наших видатних музикантів, талановитого композитора і великого артиста, ім'я якого завжди буде гордістю і славою російської культури.

О. ГРЕЧАНІЙ.

Диспут про позитивного героя

Участь студентів у роботі наукових гуртків свідчить про глибоке розуміння ними тих завдань, які ставить перед студентами навчання в університеті. Тут вони можуть на практиці закріпити ті теоретичні знання, які одержують на лекціях. Значна і цікава робота, що проводиться в гуртках під керівництвом досвідчених керівників, сприяє значному поглибленню знань студентів.

Вміння логічно побудувати доповідь, зробити вірні висновки, навички дослідницької роботи—все це здобувається студентами в наукових гуртках.

На нашому філологічному факультеті працює 12 наукових гуртків, які охоплюють до 200 гол. Для того, щоб охопити кожного учасника гуртка роботою, недостатньо тільки проводити засідання, на яких студенти читають свої доповіді.

З цією метою у нас проводиться ряд міроприємств: наші студенти приймають активну участь у випуску «Наукового бюлетня», ряд студентських робіт буде рекомендовано для надрукування в університетському збірнику студентських наукових робіт. Цікавою формою наукової роботи, яка має можливість залучити до участі найбільшу кількість студентів, є диспути і конференції.

Недавно проведений на факультеті диспут на тему: «Образ позитивного героя в радянській літературі» показав, що при добрій організації такі диспути можуть принести багато користі їх учасникам.

В своїх виступах студенти торкалися питань про позитивного та ідеального героя в російській літературі, про типовість і партійність цих образів.

Співдоповідач Мінов (студент IV курсу) присвятив свій виступ проблемі позитивного героя в радянській поезії.

Студентка Розанова (V курс рос. від.) зупинилась на принципах типізації в сатирі В. В. Маяковського.

Цікавими і змістовними були виступи аспіранта кафедри української літератури В. Фашенка та аспіранта кафедри філософії О. Толстих. Їх виступи викликали жваве обговорення.

В своєму виступі кандидат філологічних наук, викладач кафедри української літератури Г. А. В'язовський детально зупинився на розв'язанні питання про позитивного героя в радянській літературі.

Підводячи підсумки диспуту, кандидат філологічних наук, завідувача кафедрою російської літератури П. І. Збандуто відзначила високий рівень підготовки до диспуту і вірне розв'язання поставленого питання.

Н. СУПРУН.